

VETERİNER FAKÜLTESİ

Parazitoloji Anabilim Dalı

VET 357 – Paraziter Zoonozlar

Doç.Dr. Cenk Soner BÖLÜKBAŞ

Strongyloidiasis, Enterobiasis, Trichostrongylosis, Trichuriasis, Osephagostomiasis, Capillariasis

VET 357 – Paraziter Zoonozlar

Hafta-14

Strongyloidiasis nedir?

- *Strongyloides stercoralis*
- İnsan, primatlar, köpek, kedi / İnce bağırsak
- Etkenler 1 cm. den kısadır

Biyoloji

- Direkt gelişir
- Prepatent süre 8-14 gün
- Son konakta partenogenik dişiler
- Hava koşulları uygun ise
  - Heterogenik çember

L_1 , dış ortamda yumurtayı terk eder, erkek ve dişi olana kadar gömlek değiştirir, çiftleşir, dişileri yumurtlar. Aynı şekilde birkaç nesil oluşabilir.
- Hava koşulları uygun değilse
  - Homogonik çember

L_1 , L_2 ve L_3 haline geçer, konağı deri veya ağız yoluyla enfekte eder, venöz dolaşım ile akciğere (L_4), trachea'ya ve bağırsağa göç eder, olgunlaşır, dişiler yumurtlar.

– L_3 lerin bir kısmı kaslarda hipobiyoz girer (yaş bağışıklığı)

İnsanda deri ve oral bulaşmanın yanında otoenfeksiyon, endogen gelişme, prenatal enfeksiyon

Patogenez – Klinik – Teşhis

- Deri dönemi: deride püstüller, kızarıklık, kaşıntı
- Akciğer dönemi: organda küçük kanama odakları, alveolitis, bronşitis, öksürük, solunum zorluğu
- Bağırsak dönemi: villilerde atrofi, yıkımlanma, kilo kaybı, kanlı olabilen diyare, karın ağrısı, karaciğerde büyüme, eozinofili
- Teşhis ; dışkıda genelde larva aranır (rhabditoid), diyareli dışkına bazen yumurta(larvalı) görülebilir

Enterobiasis nedir?

- *Enterobius vermicularis*
- İnsan, maymun, şempanze / Kalınbağırsak
- 2-13 mm
- Prepatent süre 2 ay
- Gelişmesinde;
  - Dişiler perianal bölgeye yumurtaları bırakır.
  - Yumurtalarda enfektif L3 oluşur.
  - Son konak enfeksiyonu
    - (Yumurta+L3)
    - Retroenfeksiyon
    - Otoenfeksiyon
  - İncebağırsakta olgunlaşır, kalınbağırsağa yerleşir.

- Klinik belirtiler

- Asemptomatik
- Perianal bölgedeki kaşıntı nedeniyle uykusuzluk
- Apandisit, rektum prolapsusu
- Vulva, vagina, uterus ve yumurta kanallarında irritasyon

- Teşhis

- Yumurta (Oval, asimetrik, içinde embriyo, 50-60X20-32 μ) ve ergin dişilerin bulunması
- Yumurta selofon bant tekniği ile bakılır.

Korunma:

- Genel temizlik kuralları,
- El-tırnak hijyeni önemli,
- Tuvalet sonrası temizlik

Tedavi;

- inatçıdır, uzun sürebilir, tam başarı sağlanmaz ise tekrarlanır

Trichostrongylosis nedir?

- Gevişenlerde yaygın olarak görülen gastrointestinal nematodlardan ileri gelen ve orta şiddette mide bağırsak şikayetleriyle karakterize bir hastalık olup, arasıra insanlarda da görülür.
- İnsanlarda 30'dan fazla tür bildirilmiştir.
- Bunların büyük çoğunluğu ruminantlarda yaşayan türlerdir
- Büyüklükleri 4-5 mm. ile 2-3 cm.
- Yumurtaları; kancalı kurt yumurtalarına benzer ancak bir ucu daha sivri, daha küçük ve daha fazla sayıda blastomer var
- *Trichostrongylus colubriformis*
- *T. axei*
- *T. probolurus*
- *T. vitrinus*
- *T. capricola*
- *T. calcatus*
- *Haemonchus concortus*
- *Marshallia marshalli*
- *Ostertagia ostertagia*

- Gelişimleri direktir
- İnsanlar enfektif dönem larvayı gıda – su ile alırlar!

Patogenez - Klinik

- Mukozada yıkımlanma ve hemoraji
- Hafif enfeksiyonlarda belirti bulunmaz
- Bazen hemorajik diyare , kilo kaybı

Korunma

- Özellikle otçul hayvanların dışkılarıyla bulaşık çevrede genel hijyen kurallarına dikkat edilmeli, dışkıyla bulaşma olasılığı bulunan sebze ve meyveler iyice yıkanmalıdır.

Trichuriasis nedir?

- *Trichuris trichirura*
- İnsan, primatlar / Sekum ve kolon
- 43-5 cm., kamçı parazitler
- Dışkıyla yumurta atılır
- Enfektif dönem (yumurta+L1)
- Enfeksiyon ağız yoluyla alınır
- Tüm gelişme kalınbağırsakta
- Genelde asemptomatiktir, 4-8 yıl yaşar

- Yoğun parazit enfeksiyonunda, rektumda çok sayıda gömülü parazitin oluşturduğu ödeme bağlı olarak çocuklarda rektal prolapsus gözlenir.
- Çocuklarda 200'den fazla parazitin olduğu durumlarda kronik dizanteri, anemi ve büyüme – gelişme geriliği ile seyreden '**Trichuris Dizanteri Sendromu**' denilen klinik tablo şekillenir.
- Rektal prolapsusu olan çocuklarda mutlaka bu parazit akla getirilmelidir.

Osephagostomiasis nedir?

- *Osephagostomum bifurcum*
- Sekum ve kolon duvarında n d l oluřumuna neden olan bir parazittir.
- İnsan için enfeksiyon kaynağı enfektif larvaların bulunduğu topraktır. L3 ler gıdalar ve sularla alınarak insanlara bulaşır.
- Enfeksiyon bazen belirtisizdir, bazen de bağırsakta oluşan nodüllere bağlı çeşitli bulgular ortaya çıkar
- T moral oluşumlarla karıştırılabilir.

Capillariasis nedir?

- İnsanlarda *C.hepatica* (karaciğer), *C.aerophila* (akciğer) ve *C.philipinensis* (bağırsak) ve *C.plica* (İdrar kesesi) olmak üzere 4 tür saptanmıştır. Bu türlerden ilk üçü insanlarda daha sık, son tür ise ender olarak görülür.

Acanthocephala türleri

- ***Moniliformis moniliformis, M. dubius***
- İnsan, köpek, fare, ince bağı.
- Heteroksen gelişir, AK hamam böceği
- AK'ta 1-3 ayda kistakant gelişir
- Son konak AK veya kistakantlı paratenik AK'ı yiyerek enfekte olur
- PPS 1-3 ay,
- Ömrü 1-24 ay
- Hortum bağı. mukozasına girer, yangı, delinme, peritonit, ishal, karın ağrısı, zayıflama

Sülükler

- *Hirudo medicinalis* dorsal yüz koyu yeşil, 6 kırmızı bant var
- *Limnatis nilotica* dorsal yüz kahve, siyah noktalı çizgiler var
- Çamurlu suların tabanında yaşarlar
- Gelişme direkt,
- Yum.dan gençler çıkar, zamanla erginleşir
- Yaşam süresi 1- 4 yıl
- Özellikle yazın sıcak ve kuraklarda
- İnsan, hayvan su birikintisi, bataklık vs. yerlerden su içerken alınır
- Patojen, kan emer, alerji, ödem, ağız-burundan köpüklü kan gelmesi, ölüm

